

ORIMATTILA MYLLYKOSKI

Kivikautisen asuinpaikan koekaivaus

Hannu Poutiainen 2002

ORIMATTILA MYLLYKOSKI

Kivikautisen asuinpaikan arkeologinen koekaivaus

Hannu Poutiainen
Lahden kaupunginmuseo
Päijät-Hämeen maakuntamuseo
2002

Rahoitus
Euroopan Unionin Aluekehitysrahasto
Opetusministeriö
Lahden kaupunki
Orimattilan kaupunki

Sisällys	Sivu
1. Kohde	2
2. Johdanto	3
3. Työntekijät, olosuhteet ja kaivausmenetelmät 3	
4. Havainnot ja löydöt	6
4.1 Koeoja	6
4.2 Koeruudut	8
5. Yhteenveto ja tulkinta	11
Liitteet	
1. Kartat: peruskarttaote, yleiskartat, kaivauskartat	
2. Negatiiviluettelo	
3. Diapositiiviluettelo	
4 Valokuvat	

1. Kohde

Kunta	Kylä	Nimi	Peruskartta	x/y/z
Orimattila	Virenoja	Myllykoski	3111 01 Huhdanoja	6748 90 / 3427 86 - 90 - 6749 02 / 3427 79 - 82 60 - 67,5

Mj-laji	Ajoitus	Lkm	Lk
Asuinpaikka	Kivikausi	1	II

Tila ja Rno	Maanomistaja
4:120 Pajanmäki	Voutila, Seppo Juho Tapani 16310 Virenoja

Kohde ja ympäristö:

Kohde sijaitsee noin 5,3 km Orimattilan kirkosta luoteeseen Porvoonjoen itäpuolella. Vuoden 1998 inventoinnissa löytyi kaksi kvartsiartefaktia 60 m korkeuskäyrän tuntumasta pellolta läheltä jokea. Seuraavana vuonna pellolta löytyi muutamia kvartseja lisää 65 ja 67,5 m korkeuskäyrien väliseltä alueelta. Vuoden 2000 täsmäinventoinnissa keskityttiin pellon luoteispuolella olevan metsäalueen koekuopitukseen. Tutkimusten perusteella runsaslöytöisimmällä alueella tehtiin pieni koekaivaus 2002.

Metsäalueella asuinpaikka sijaitsee Porvoonjokeen melko jyrkästi viettävän rinteiden päällä. Jyrkin osa rinteestä on kalliota. Etelään ja pohjoiseen maa viettää loivasti. Löytöjä on melko laajalta alueelta, myös Porvoonjokeen viettävästä rinteestä, mutta runsaslöytöisin alue on rinteiden päällä tasaisella alueella. Tällä paikalla on myös betoninen pienen rakennuksen perustus, jonka lähellä on kaksi maakuoppaa. Eteläpuolella on kaksi kesämökkiä ja muita niihin liittyviä rakennuksia. Metsäalueella maalaji on pääosin hietamoreenia, alempana peltoalueella hiesua.

Inventointilöydöt:

KM 31234:1 - 2, kvartsikaavin ja -teelmä

KM 31583:1 - 3, kvartisteelmiä, -ydin ja -iskoksia

KM 32122:1 - 28, kvartsiesineitä, -teelmiä, -iskoksia, palanutta luuta

Kaivauslöydöt

KM 33184:1 - 80, kvartsikaapimia, -ytimiä, -iskoksia, palanutta luuta

Tutkimukset:

1998 inventointi, H. Poutiainen

1999 inventointi, H. Poutiainen

2000 täsmäinventointi K. Lönnqvist

2002 koekaivaus, H. Poutiainen

2. Johdanto

Orimattilan Myllykosken asuinpaikka löytyi vuonna 1998 arkeologisessa inventoinnissa, joka oli osa tutkimusta, johon oltiin saatu apuraha Päijät-Hämeen kulttuurirahastosta. Vuoden 1998 inventoinnissa löytyi kaksi kvartsiartefaktia, kaavin ja teelmä, 60 m korkeuskäyrän tuntumasta pellolta läheltä jokea. Näiden vähäisten löytöjen perusteella kohde luokiteltiin löytöpaikaksi.

Inventointia jatkettiin osana Lahden Ristola-projektia vuonna 1999, jolloin pellolta löytyi muutamia kvartseja - teelmiä, ydin ja iskoksia - 65 ja 67,5 m korkeuskäyrien väliseltä alueelta. Löytöjen perusteella Myllykosken kohde luokiteltiin nyt asuinpaikaksi.

Vuonna 2000 Lahden kaupunginmuseon arkeologinen yksikkö käynnisti hankkeen "Porvoonjoen asutustutkimus. Kansallismaiseman syntyvaiheet ja tulevaisuus". Saman vuoden keväällä tehtiin ns. täsmäinventointi aiemmin löydettyillä arkeologisilla kohteilla. Maastotyössä pyrittiin selvittämään mm. asuinpaikkojen luonnetta ja laajuutta. Vuoden 2000 ns. täsmäinventoinnissa keskityttiin pellon luoteispuolella olevan metsäalueen koekuopitukseen.

Orimattilan Myllykosken asuinpaikan löydöt olivat asutus- ja kulttuurihistorian kannalta niin kiinnostavia, että paikalla haluttiin tehdä arkeologinen koekaivaus vuonna 2002. Koko hankkeen rahoitus tuli Lahden kaupungilta, Hollolan kunnalta ja Orimattilan kaupungilta sekä Euroopan unionin aluekehitysrahastosta ja Suomen opetusministeriöstä Etelä-Suomen lääninhallituksen kautta.

3. Työntekijät, olosuhteet ja kaivausmenetelmät

Kaivauksenjohtajana toimi FM Hannu Poutiainen, kartanpiirtäjänä työskenteli fil .yo. Anssi Malinen ja tutkimusapulaisena fil. yo. Tuomas Takala. Kaivajina olivat opiskelija Kaisa Alatalo ja koululaiset Simo Ahonen ja Toni Majola. Lisäksi mukana olivat yhtenä päivänä projektisihteeri Satu Forsström ja arkeologi Timo Sepänmaa.

Viikon kestäneen kaivauksen aikana sää oli varsin sateinen. Lyhyen koeajan ja koeruutujen ylle oli kuitenkin helppo virittää sadekatokset, joten sade ei olennaisesti haitannut kaivamista ja dokumentointia.

Asuinpaikalle paalutettiin vaaituskojeen, linjakeppien ja kelamittoja avulla jokseenkin kaakko-luodesuuntainen (334 goonia) peruslinja vuoden 2000 koekuoppien 27 ja 10 sekä vanhan pajan betonisokkelin etelänurkan kautta. Koekuoppa 10:n kohdalle avattiin 1 x 3

m kokoinen koeoja peruslinjan suuntaisesti. Koeoja kaivettiin kahden kuusen välistä ja yhden kiven vierestä, joka sijaitsi ojan kaakkoispään tuntumassa, ja kahden resentin kaivannon väliin, jotka olivat luoteispään tuntumassa.

Koordinaatistossa x kasvaa luoteeseen ja y koilliseen. Ruudun koordinaatit määrättiin eteläkulmasta. Kaivausalueen koordinaatisto kiinnitettiin kulmaprisman, kelamittojen ja linjakeppien avulla läheiseen betonisokkeliin (pajarakennuksen perustus); sen etelänurkkaan on 15,15 m koeojan paalusta 100/201 peruslinjan suuntaisesti. Kaivauksen korkeuspiste laitettiin maakiveen, joka sijaitsee pajan betonisokkelin etelänurkan lähellä, siitä 4,5 m suuntaan noin 240 goonia. Lahden kaupungin tekninen virasto siirsi gps-laitteella peruskoordinaatit mainitun betonisokkelin etelänurkkaan: x 6748 977.479 y 3427 802.971 z 69.248 (sokkelin yläpinta).

Pintavaaistus tehtiin metrin välein, minkä jälkeen poistettiin turvekerros lapioilla. Lähtötaso vaaittiin. Lähtötason alta 1. kerros kaivettiin 5 cm teknisenä kerroksena ja siitä alaspäin vastaavalla tavalla..

Ns. massalöydöt otettiin talteen 1 x 1 m ruuduittain. Kaikki kaivettu maa-aines kuivaseulottiin 4 mm ja 5 mm silmäkoon seuloilla. Kaivettaessa havaituille esineille mitattiin koordinaatit 1 cm:n tarkkuudella. Taso- ja leikkauskartat piirrettiin 1:20. Leikkauskartat piirrettiin pitkistä koillissivusta ja molemmista päädyistä. Tasot, leikkaukset ja rakenteet valokuvattiin dia- ja mustavalkofilmille. Kuvat on arkistoitu Lahden kaupungin museon kuva-arkistoon.

Koeojan lisäksi asuinpaikalle avattiin kaksi koeruutua (1 x 1 m), jotka sijoitettiin vuoden 2000 ns. täsmäinventoinnin intuitiokoekuoppien kohdalle ja vuoden 2002 koekaivauksen kaivauskoordinaatiston mukaisesti. Koeruutujen kohdalta poistettiin turve lapioilla ja kaivamista jatkettiin sitten samoilla menetelmillä kuin koeojassakin ts. teknisin kerroksin ja tasot dokumentoitiin. Koeruutujen yhdestä seinämästä piirrettiin leikkauskartta.

Koeojasta saatiin radiohiiliajoitukseen sopivia hiilinäytteitä kaksi kappaletta, jotka ovat läheltä rapautuneita kiviä, mutta eivät selvästi rakenteesta. Lisäksi otettiin palanutta luuta talteen siten, että siitä voi tehdä radiohiiliajoituksen. Koeojasta otettiin myös maanäytteitä kasvijäänneanalyysiä varten. Kaivauksen päätyttyä koeoja ja koeruudut täytettiin ja peitettiin turpeella.

Vuoden 2000 ns. täsmäinventoinnin yhteydessä peitteiselle asuinpaikka-alueen osalle oli kaivettu 30 intuitiokoekuoppaa. Kaivauskertomuksen mukaan mäestä piirrettiin yksityiskohtainen kartta, johon koekuoppien sijainti merkittiin (Lönnqvist 2000, Porvoonjoen asutustutkimus. Arkeologinen täsmäinventointi Lahden, Hollolan ja Orimattilan alueella 2000, sivut 36, 81). Koekuopituskartan eli käytännössä yleiskarttaluonnoksen teki kuitenkin

kin piirtäjä yksin suuntimakompassin, kelamitan ja linjakeppien avulla mitaten koekuoppien etäisyydet ja suunnat suhteessa toisiinsa; peruslinjaa alueelle ei vedetty eikä koekuoppia kiinnitetty maastokiintopisteisiin (Malinen 2002, suull. tied.). Vuoden 2002 koekai-
vauksen yhteydessä koekuopista pystyttiin yleiskarttaluonnoksen avulla paikantamaan maastossa 13 kappaletta ja sijoittamaan ne kaivauskoordinaatistoon.

Orimattila Myllykoski. Kivikautinen asuinpaikka. Vuoden 2000 täsmäinventoinnin paikannetut koekuopat kaivauskoordinaatistossa.

Koekuoppa nro	x-koordinaatti	y-koordinaatti
3	103,40	189,60
4	101,80	190,60
5	102,30	185,40
6	110,20	182,50
7	89,60	200,00
10	100,20	200,70
11	110,70	202,30
13	88,60	212,50
14	104,80	219,30
15	123,60	202,30
27	100,20	200,70
28	85,00	194,60
30	84,30	187,80

4. Havainnot ja löydöt

4.1 Koeoja.

Koeojan koordinaatit 100-103/200-201.

Pintakerros

Turpeen alla oli harmahtava humuksen sekainen kivennäismaa. Löytöjä tuli heti pintakerroksesta.

1. kerros

Yläosassa oli pääosin humuksen sekainen moreeni, jossa oli pientä kiveä runsaasti. Kerroksen alaosaan tuli jonkin verran kellanruskeaa kivennäismaata, moreenia. Löytöjä runsaasti 1. kerroksesta lähtien.

2. kerros

Pääosin puhdasta moreenia, mutta paikoin alaosassa oli humusta. Humusta oli erityisesti ruudussa 102/200, joka tulee lähelle kahta resentiä kaivantoa. Isompia maakiviä tuli enemmän esiin. Löytöinä oli kvartssia ja palanutta luuta. Kvartsikaavin (KM 33184: 15) löytyi ruudusta 101/200. Ruudussa 102/200 oli maakiviin rajoittuva likamaa-alue, joka jatkui kolmen seinämän alle. Likamaa-alueen halkaisija oli noin 45 x 45cm. Tummaa maata oli myös kivien toisella puolella pienemmällä alalla, vieressä olevan kiven pinta oli rapautunut.

3. kerros

Koeojan ruuduissa 100/200 ja 101/200 löydöt alkoivat vähentyä, mutta vielä tuli kvartssia ja palanutta luuta kohtalaisesti. Yhä enemmän kiviä alkoi olla esillä. Seulasta löytyi jonkin verran pieniä hiilenpaloja. Ruudusta 102/200 otettiin makronäyte länsikulmasta kivien pohjois- ja eteläpuolelta. Viimeksi mainituissa kohdissa oli pieniä hiilenpaloja lähes puhtaaseen moreeniin saakka. Ruudusta löytyi suhteellisen runsaasti kvartssia ja palanutta luuta.

4. kerros

Koeojan ruudut 100 ja 101 olivat erittäin kivisiä. Pieniä hiilenpaloja löytyi seulasta, muuten maa-aines oli puhdasta moreenia. Löytöinä kvartssia ja palanutta luuta. Ruudussa 102/200 kivien viereinen lika/nokimaa alkoi hävitä 4. tasoon tultaessa. Maa oli punertavampaa kuin ruuduissa 100 ja 101. Ruudun 102 päädyssä oli likaisen harmaanruskea moreeni. Maakivet täyttivät puolet ruudusta. Löytöinä kvartssia ja palanutta luuta.

5. kerros

Löytöjä tuli edelleen, vaikka maa-aines oli erittäin kivistä. Ruudun 100/200 itäkulmasta löytyi kaavin (KM 33184: 43). Ruudussa oli runsaasti kiviä, ja moreeni oli punertavaa erityisesti itänurkassa. Ruudun 101/200 täytti puoliksi lappeellaan oleva paasi. Löytöjä tuli vähän ja ne tulivat ruoturajalta 100/101, jossa maan väri oli punertava. Muualla ruudussa väri oli harmahtava. Ruudussa 102/200 poistettiin toinen isoista kivistä. Ruudun etelänurkkauksesta kiven vieressä oli vähän hiiltä, otettiin näyte. Likainen sävy alkoi vaaleta. Löytöinä edelleen kvartssia ja luuta.

6. kerros

Maa muuttui yhä kivisemmäksi. Löytöjä tuli kaikista ruuduista, mutta vain tietyistä kohdista. Ruudun 100/200 itäkulmassa maakiven vieressä oli punertavaa maata, josta tuli suhteellisen runsaasti löytöjä, iskoksia, palanutta luuta. Muualta ruudusta vain pari löytöä, ja niissä ruuduissa maan väri oli harmahtava. Vastaavasti ruudusta 101/200 löytöjä tuli kivien vierestä punertavasta maasta; muualla harmaata maa-ainesta. Ruudussa 102/200 löytöjä tuli lähinnä pohjoisnurkasta, jossa maa likaisen harmaanruskeaa; löytöinä kvartssia ja palanutta luuta.

7. kerros

Punertavan maa-aineksen kohdat kaivettiin kuopalle ruuduissa 100 ja 101 sekä kiven vieressä ruudussa 102; kaikista kohdista tuli löytöjä. Koeojan päässä ruudussa 102/200 likaisenharmaa maa jatkui syvemmälle, josta tuli löytöjä luuta ja kvartssia. Seitsemännen kerroksen jälkeen koko koeoja oli tullut kaivetuksi pohjaan.

Orimattila Myllykoski. Kivikautinen asuinpaikka. Koeojan ruutujen 100/200-202 luu- ja kvartsi-löydöt kerroksittain.

Kerros	Palanut	luu	Kvartsi-	iskos	Kvartsi-	kaavin	Kvartsi-	ydin	Yht.	Yht.
	kpl	g	kpl	g	kpl	g	kpl	g	kpl	g
Pinta	4	1,2	7	1,5					11	2,7
1	65	8,5	92	26,6					157	35,1
2	63	18,8	89	100,9	1	4,7	1	1,5	154	125,9
3	58	7,8	72	45,3					130	53,1
4	35	5,4	56	34,5					91	39,9
5	41	6,4	38	35,3	1	22,6	1	2,5	81	66,8
6	15	2,8	18	15,5					33	18,3
7	11	1,4	8	10,2					19	11,6
Yht.	292	52,3	380	269,8	2	27,3	2	4,0	676	353,4

4.2 Koeruudut

Asuinpaikalle kaivettiin kaksi koeruutua, jotka sijoitettiin vuoden 2000 ns. täsmäinventoinnin intuitiokoequoppien kohdalle. Koekuopan 27 kohdalle avattiin 1 x 1 m koeruutu (nro 27), jonka koordinaatit ovat 83-84/200-201. Koekuopan 14 kohdalle avattiin 1 x 1 m koeruutu (nro 14) jonka koordinaatit ovat 104-105/218-219.

Koeruutu 27, 83/200

Pintakerros

Ei löytöjä.

Kerros 1

1. kerros oli humusta, jossa hiukan hiiltä kivennäismaan seassa. Pari isompaa kiveä oli ruudun eteläosassa, ja muuten pientä kiveä oli runsaasti. Löytöinä muutamia kvartseja.

Kerros 2

Vain kerroksen yläosassa oli hieman humusta, muutoin kerros sisälsi kivennäismaata. Löytöinä kvartssia suhteellisen runsaasti.

Kerros 3

Puhdasta moreenia, jossa kiviä oli runsaasti. Kvartssia oli eniten tämän kuopan kerroksista.

Kerros 4

Puhdasta moreenia. Löytöinä vain yksi pieni kvartsi. 4. tasossa ruutu oli pohjassa.

Orimattila Myllykoski. Kivikautinen asuinpaikka. Koeruudun 27, 83/200 löydöt kerroksittain.

Kerros	Palanut	luu	Kvartsi-	iskos	Kvartsi-	kaavin	Kvartsi-	ydin	Yht.	Yht.
	kpl	g	kpl	g	kpl	g	kpl	g	kpl	g
1			8	2,9					8	2,9
2	1	0,1	11	5,3					12	5,4
3			14	13,0					14	13
4			1	0,3					1	0,3
Yht.	1	0,1	34	21,5					35	21,6

Koeruutu 14

Kerros 1

Suhteellisen vähän kiviä verrattuna koeojaan. Maalaji punertava hieta/hiesu. Löytöinä kvartssia.

Kerros 2

Edelleen vähän kiviä, ei anomalioita. Koeruudun pohjoisnurkassa näkyi vuoden 2000 inventoinnin koekuoppa. Löytöinä vain kvartssia, mm. kaavin (KM 33184: 76).

Kerros 3

Koeruudussa alareunassa oli kapea juova harmaata hiesua. Yläreunasta punertavasta maa-aineksesta erottui nähtävästi palamatonta tai huonosti palanutta luuainesta pieninä hippuina, jotka kaivettaessa hajosivat.

Kerros 4

4. kerroksen jälkeen ruudun alaosa oli harmaa. Kvartsilöydöt tulivat punertavasta puolikkaasta. 4. tasossa ruudun yläosassa oli näkyvissä pari isompaa kiveä.

Kerros 5

5. kerroksen jälkeen ruutu tuli pohjaan. Punertavan kerroksen alta paljastui harmaa hiesu. Ei enää löytöjä.

Orimattila Myllykoski. Koeruudun 14, 104/218 löydöt kerroksittain.

Kerros	Palanut	luu	Kvartsi-	iskos	Kvartsi-	kaavin	Kvartsi-	ydin	Yht.	Yht.
	kpl	g	kpl	g	kpl	g	kpl	g	kpl	g
Pinta			7	5,8					7	5,8
1			18	12,8					18	12,8
2			18	14,8	1	7,9	1	2,7	20	25,4
3			12	8,1					12	8,1
4			6	2,0					6	8
Yht			61	43,5	1	7,9	1	2,7	63	54,1

5. Yhteenveto ja tulkinta

Orimattilan Virenojan Myllykosken kivikautisen asuinpaikan koekaivauksessa tutkittiin tasokaivauksiin yhteensä 5 neliötä, josta määrästä koeojan (1 x 3 m) osuus oli 3 neliometriä ja koeruutujen (2 kpl 1 x 1 m) 2 neliometriä.

Koekaivauksen ja vuoden 2000 koekuopituksen ja topografian perusteella pääteltynä asuinpaikan enimmäislaajuus peitteisellä alueella on kaakko-luodesuunnassa noin 80 m ja lounais-koillissuunnassa noin 40 m. Sattumanvaraisesti tehty koekuopitus ei anna mahdollisuuksia kuin hyvin karkeaan asuinpaikan pinta-alan arviointiin: 1500 - 2000 neliometriä. Vuosien 1998 ja 1999 inventointien perusteella asuinpaikkalöytöjä on myös kaakon puoleiselta peltoalueelta, joten koko asuinpaikka-alue lienee todellisuudessa selvästi laajempi kuin edellä esitetty arvio.

Asuinpaikka-alueen maalaji peitteisellä alueella on ylemmällä tasolla moreeni, lähinnä hietamoreeni, alemmalla tasolla hieta ja hiesu. Pellolla maalaji on hiesu. Peitteisellä alueella on vanhan pajan jäännökset eli betonisokkeli ja sen vieressä kaksi resenttiä kuoppaa. Lisäksi peitteisen asuinpaikka-alueen halkaisee nurmettunut mutta selvän kulku-uran muodostava metsätie, joka erkanee kesämökeille menevästä tiestä. Muutoin asuinpaikan kulttuurikerrokset näyttävät säilyneen varsin hyvin. Alue ei liene koskaan ollut peltona. Peltoalueella asuinpaikan kulttuurikerrokset lienevät pääosin tuhoutuneet modernin maanviljelytekniikan seurauksena.

Koeojan kohdalla kulttuurikerroksen paksuus pääosin on noin 40 cm. Ensimmäiset muutamit löydöt tulivat heti pintakerroksesta. Eniten löytöjä tuli kerroksista 1-3, minkä jälkeen löytöjen määrä väheni ensin selvästi ja sitten tasaisesti viidenteen kerrokseen saakka. Kuudennen ja seitsemännen kerroksen löydöt tulivat lähinnä koeojan luoteispäädystä - jonka lähellä on kaksi resenttiä kaivantoa - ja muutoin lähinnä maakivien kupeesta; mahdollisesti kvartsit ja palaneen luun sirut ovat joutuneet syvemmälle, kun routa on vuosituhsien kuluessa liikutellut kiviä.

Pääosa löydöistä on kvartsi-iskoksia (380 kpl) ja palaneita luita (292 kpl); lisäksi löytyi kaksi ilmeistä kivilaji-iskosta. Esineitä koeojasta löytyi vain pari eli kaksi kvartsikaavinta. Selväksi rakenteeksi tulkittavia kiveyksiä, kulttuurimaa-alueita tai merkkejä kuopanteista ei koeojassa havaittu. Yhdessä kohtaa tosin oli hieman rapautuneita kiviä ja niiden vieressä noen- ja humuksen sekaista maa-ainesta, mikä voisi viitata siihen, että paikalla on pidetty tulta.

Koekuoppien kohdalla kulttuurikerroksen paksuus oli noin 30 cm. Myöskään koeruuduis-
ta ei tavattu rakenteita, mutta niistä tuli kohtalaisesti löytöjä, tosin käytännöllisesti katsoen
ainoastaan kvartseja; toisesta koeruudusta löytyi kvartsikaavin.

*Orimattila Myllykoski. Kivikautinen asuinpaikka. Koeojan ja koeruutujen löydöt (kappa-
letta).*

	Palanut luu	Kvartsi-is- kokset	Kvartsikaa- pimet	Kvartsiyti- met	Raaka-aine- kvartsi	Kivilaji-is- kokset	Yhteensä
Koeoja 100/200	295	383	2	2		2	682
Koeruutu 27, 83/200	1	34			1		36
Koeruutu 14, 104/218		61	1	1			63
Yhteensä	296	478	3	3	1	2	781

Saviastianpaloja asuinpaikalta ei löydetty, joskin kaivauksen aikana otettiin talteen
muutamia varsin kovia maa-ainessaostumien kappaleita, jotka erehdyttävästi muistuttivat
keramiikkaa; jälkityövaiheessa, kun löydöt oli puhdistettu, havaittiin, ettei kyse ollut
keramiikasta. Tosin koekaivauksen aikana kaivettiin vain pieni murto-osa asuinpaikasta,
joten löytöjen perusteella ei ehdottoman varmasti voi sanoa, että kysymyksessä olisi puh-
das esikeraaminen asuinpaikka. Vuoden 2000 täsmäinventoinnin koekuopituksessaan
alueelta ei löytynyt varmoja saviastianpaloja; sellaiseksi on lutteloitu yksi hyvin pieni siru,
mutta varmana saviastianpalana sitä ei voi pitää. Toisaalta alueen topografia on sellainen,
että suurjärvivaiheen jälkeen ihmiset ovat hyvinkin voineet asua tai ainakin oleilla kosken
äärellä moneen otteeseen vuosituhansien aikana.

Lahti 11.10.2002

Hannu Poutiainen

3427

6749

Pk-ote 3111 01 Huhdanoja (1998) 1:20000

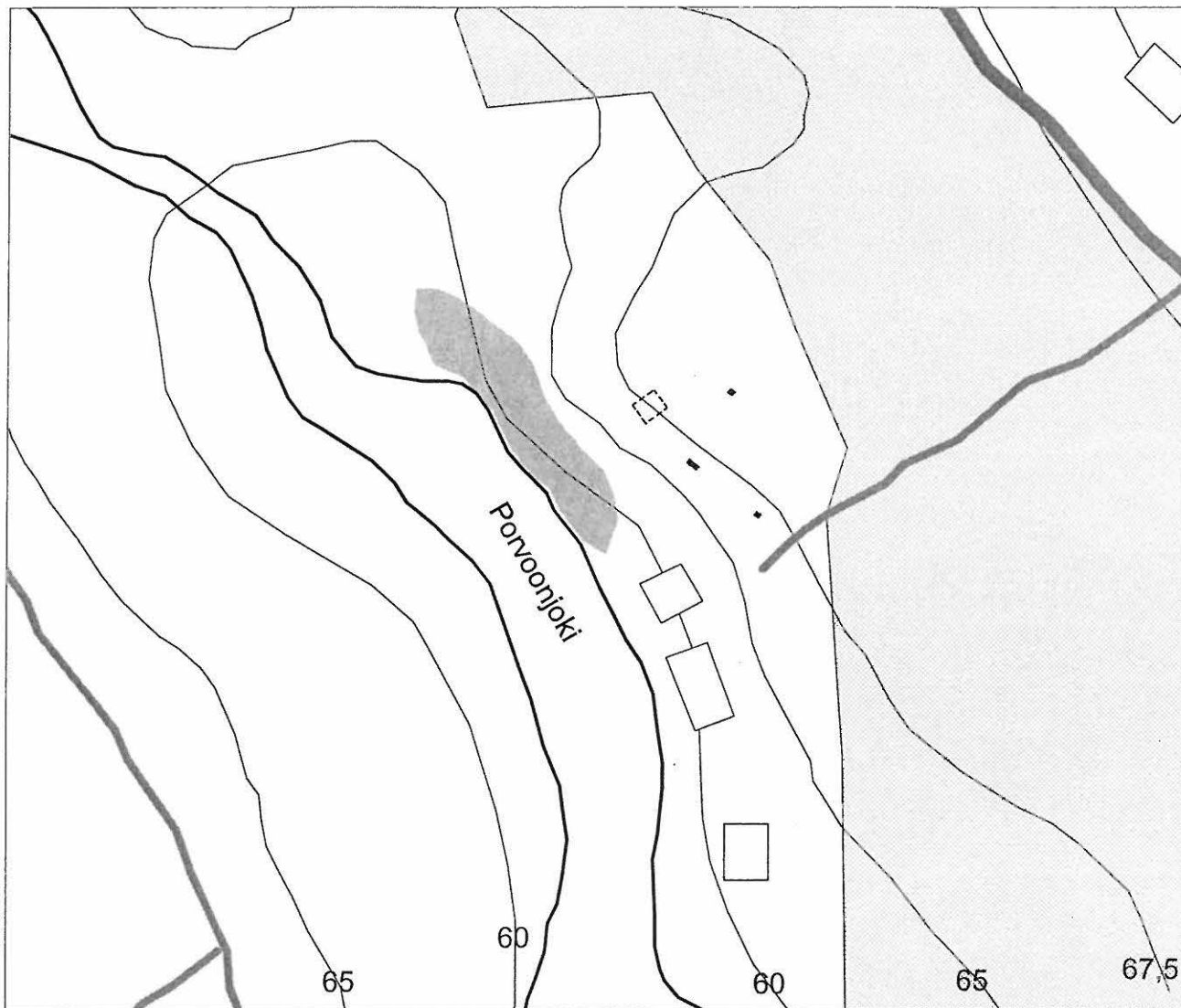
○ Orimattila Myllykoski

Yleiskartta
Mk 1:1500

Piirt. Anssi Malinen
Karttapohjana peruskartan suurennos

0 30m

kaivausalue	tie
pelto	rakennus
kallio	betoninen rakennuksen pohja

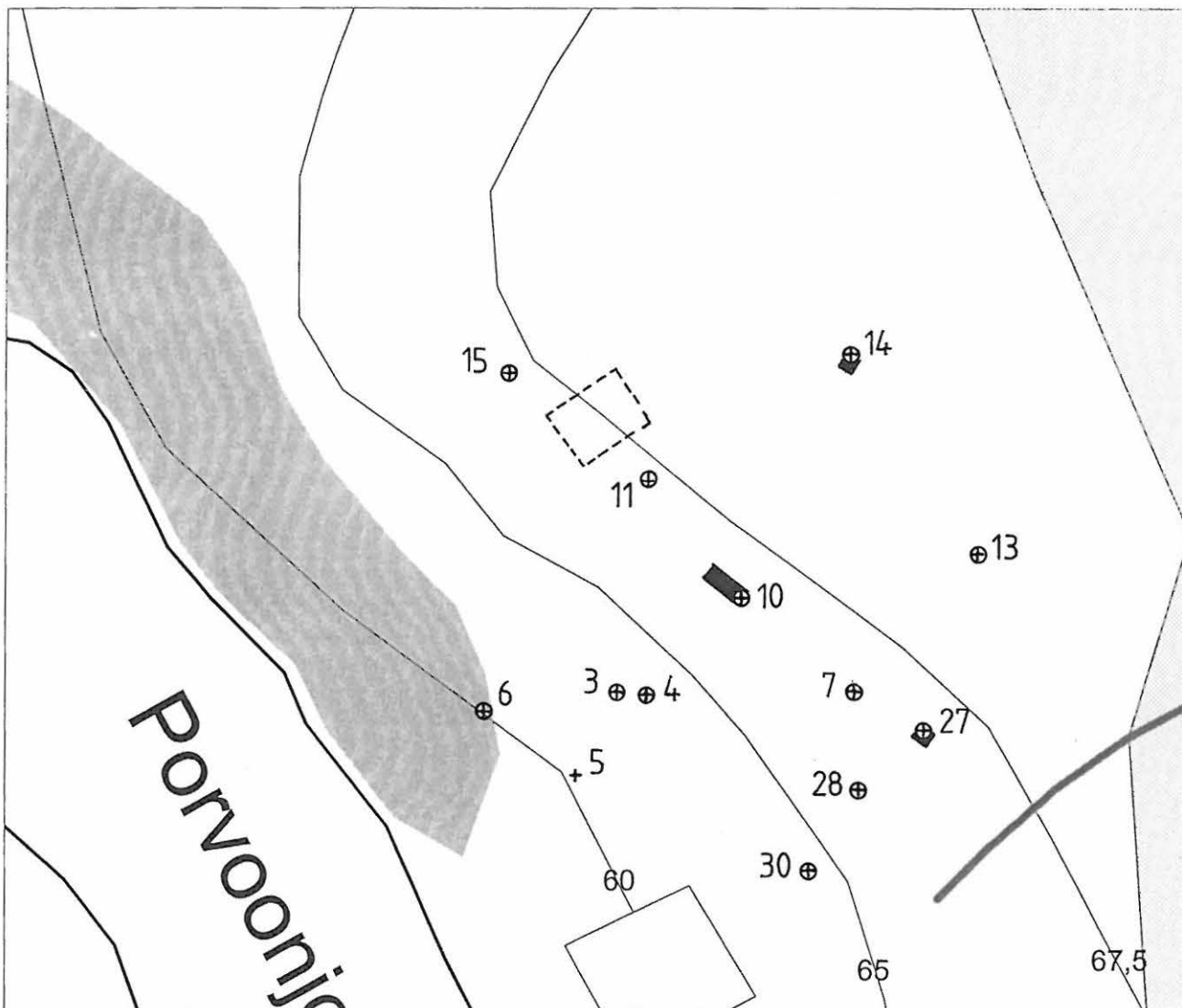
ORIMATTILA
MYLLYKOSKI 2002

Koekuopituskartta
Mk 1:500

Piirt. Anssi Malinen
Karttapohjana peruskartan suurennos

0 10m

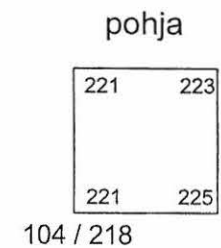
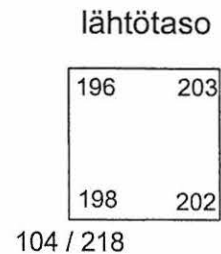
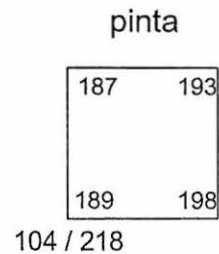
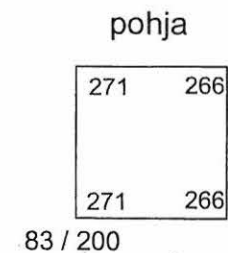
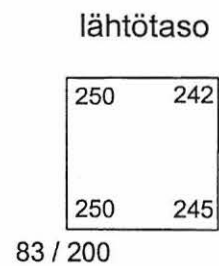
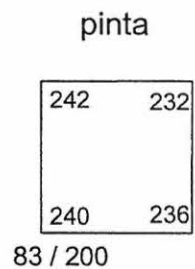
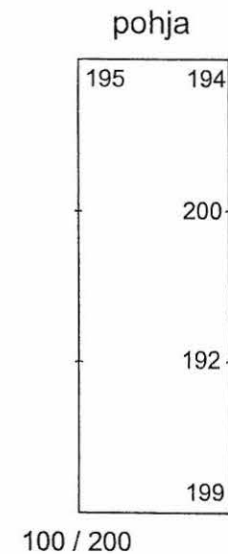
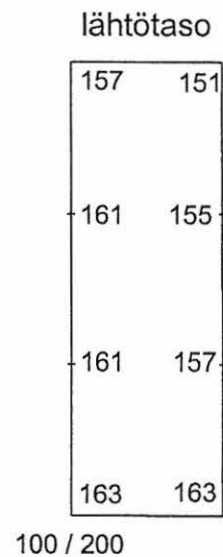
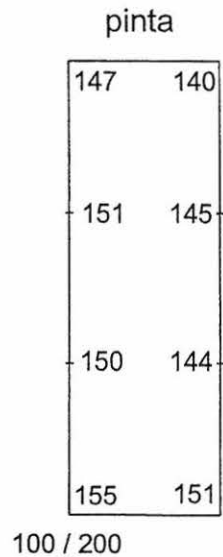
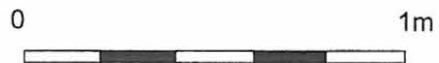
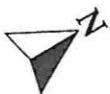

kaivausalue	tie
pelto	rakennus
kallio	betoninen rakennuksen pohja
vuoden 2000 koekuoppa	koekuoppa, josta löytöjä

ORIMATTILA
MYLLYKOSKI 2002

Vaaituskartat
Mk 1:50
Kp 69,52 m mpy
Koje 120

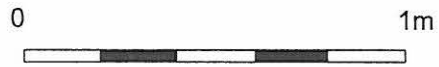
Piirt. Anssi Malinen

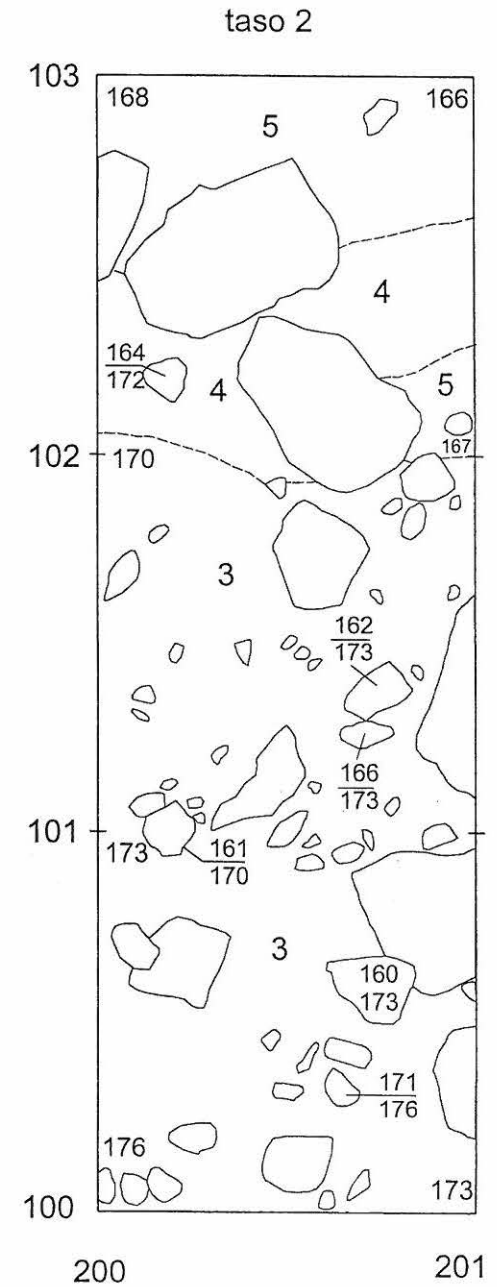
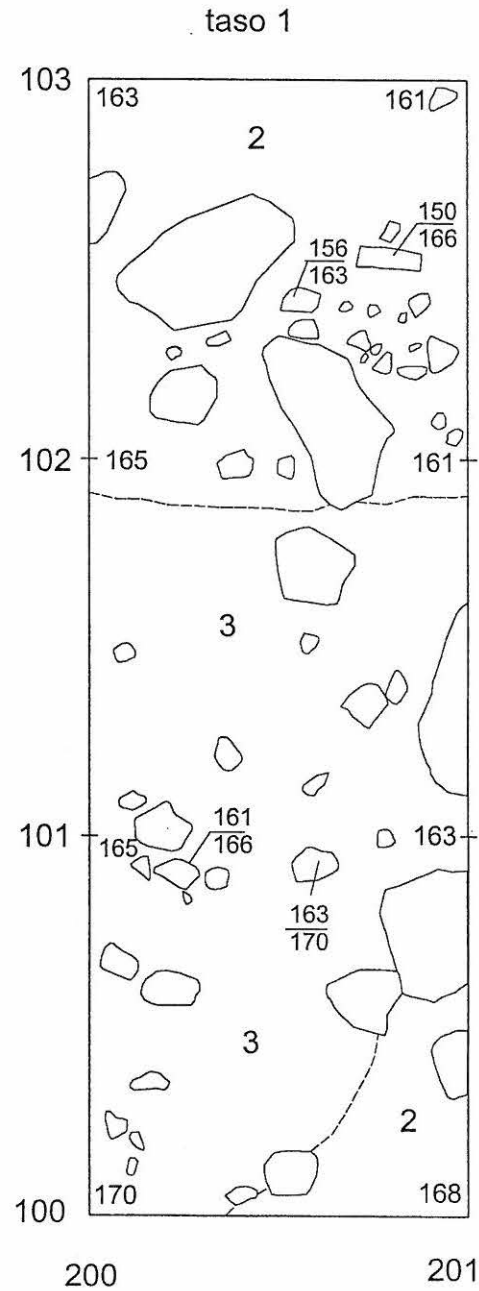
ORIMATTILA
MYLLYKOSKI 2002

Mk 1:20
Kp 69,52 m mpy
Koje 120

Piirt. Anssi Malinen

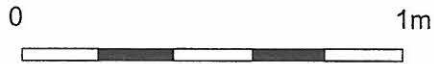
- 2 harmaa humuksen sekainen hieta
- 3 ruskea hieta
- 4 harmaa hieta, jossa hieman nokea
- 5 harmahtavanruskea hieta

ORIMATTILA
MYLLYKOSKI 2002

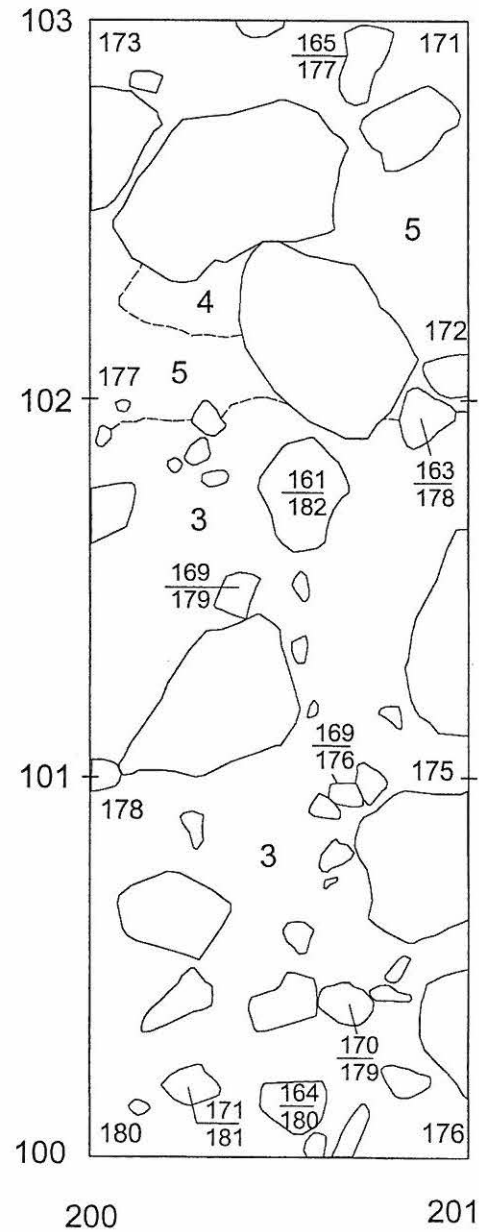
Mk 1:20
Kp 69,52 m mpy
Koje 120

Piirt. Anssi Malinen

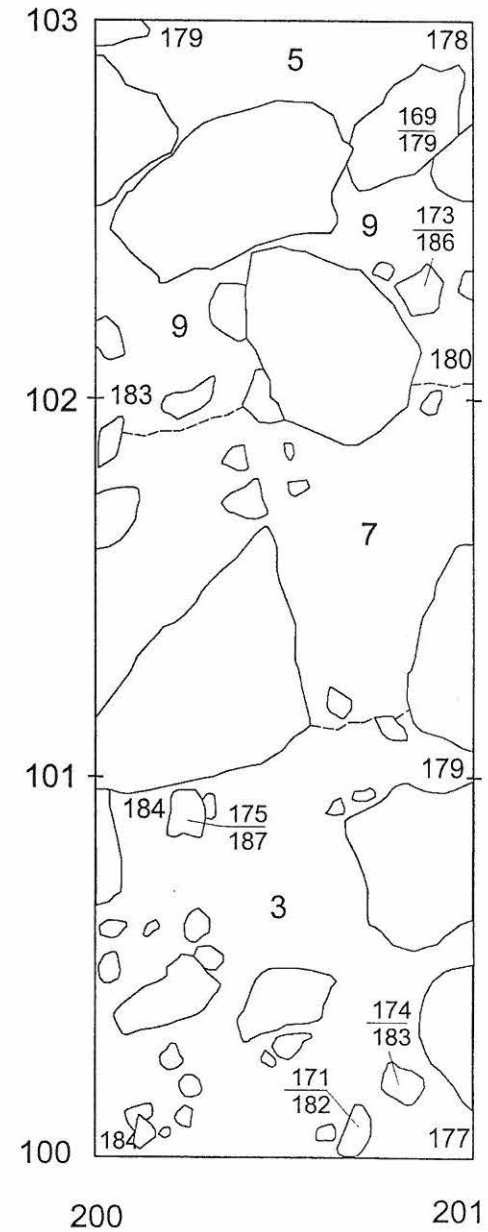

- 3 ruskea hieta
- 4 harmaa hieta, jossa hieman nokea
- 5 harmahtavanruskea hieta
- 7 vaalea harmahtava hieta
- 9 likaisenruskea, hieman punertava hieta

taso 3

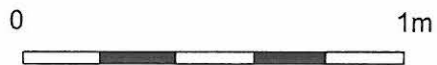
taso 4

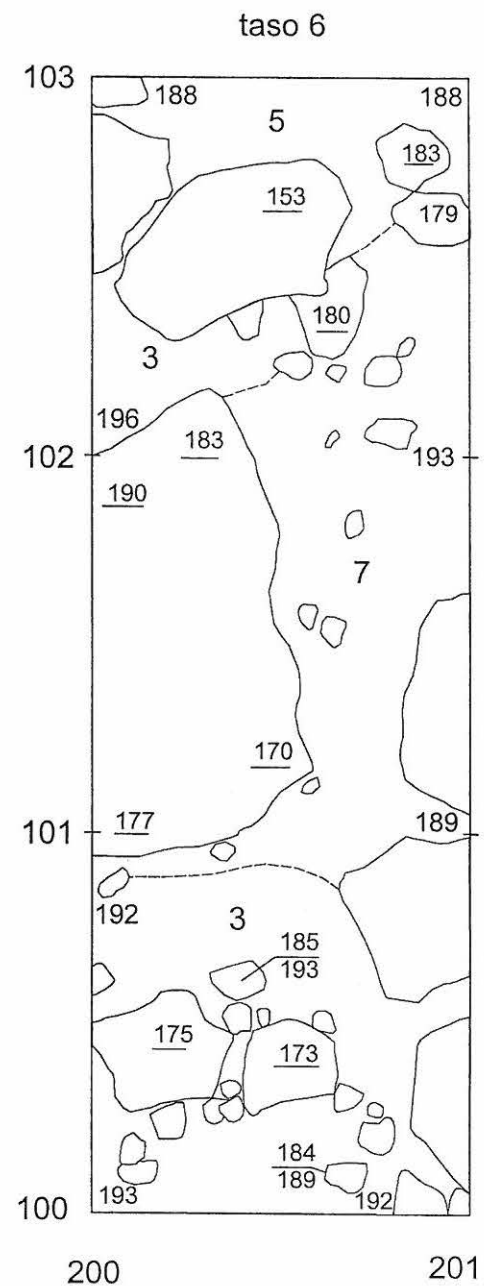
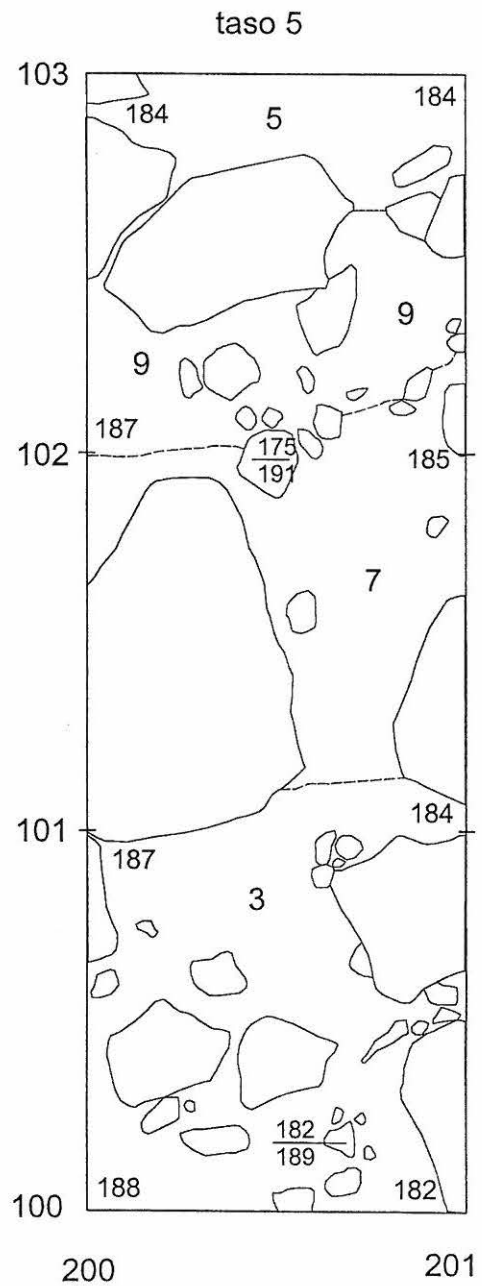
ORIMATTILA
MYLLYKOSKI 2002

Mk 1:20
Kp 69,52 m mpy
Koje 120

Piirt. Anssi Malinen

- 3 ruskea hieta
- 5 harmahtavanruskea hieta
- 7 vaalea harmahtava hieta
- 9 likaisenruskea, hieman punertava hieta

ORIMATTILA
MYLLYKOSKI 2002

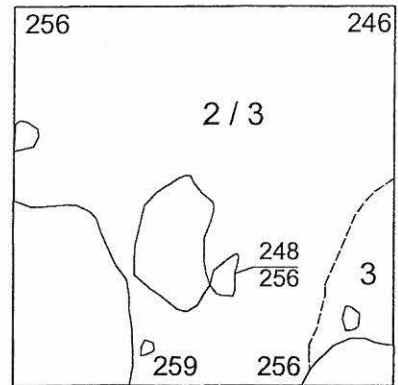
Koeruutu 83/200, tasokartat
Mk 1:20
Kp 69,52 m mpy
Koje 120

Piirt. Anssi Malinen

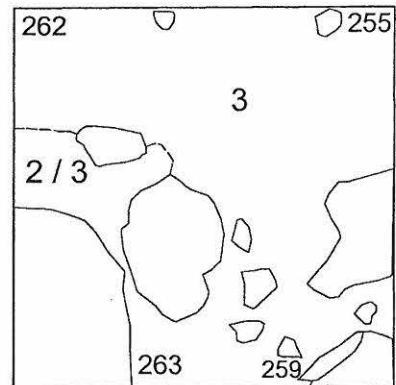
- 2 harmaa humuksen sekainen hieta
- 3 ruskea hieta

taso 1

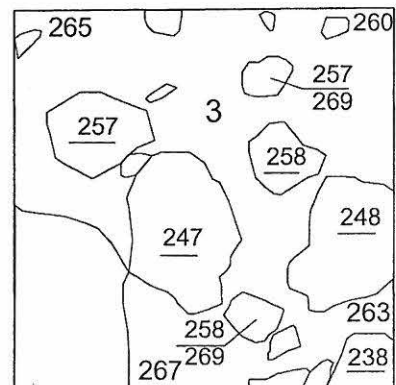
83 / 200

taso 2

83 / 200

taso 3

83 / 200

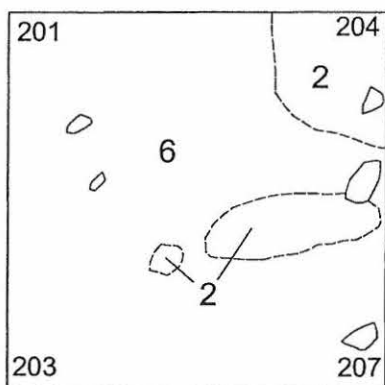
ORIMATTILA
MYLLYKOSKI 2002

Koeruutu 104/218, tasokartat
Mk 1:20
Kp 69,52 m mpy
Koje 120

Piirt. Anssi Malinen

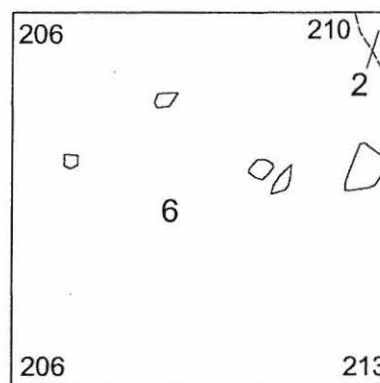

taso 1

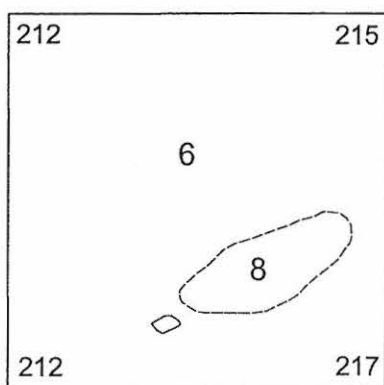
104 / 218

taso 2

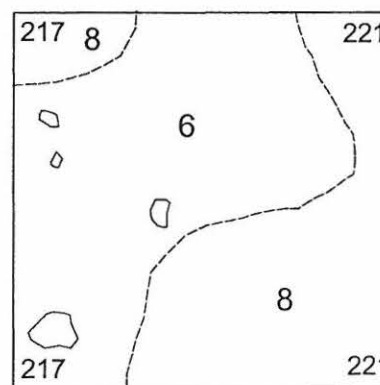
104 / 218

taso 3

104 / 218

taso 4

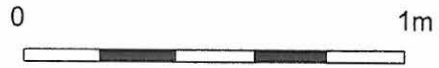
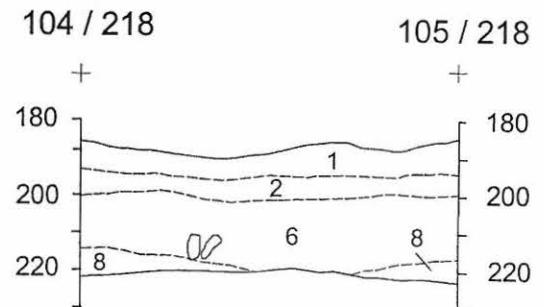
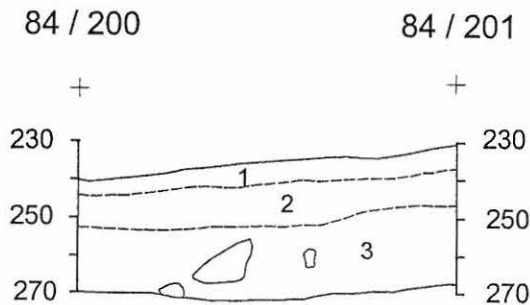
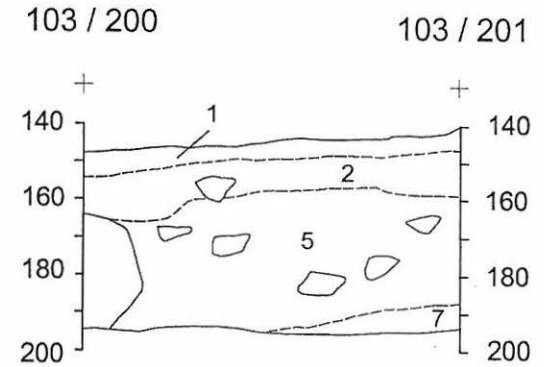
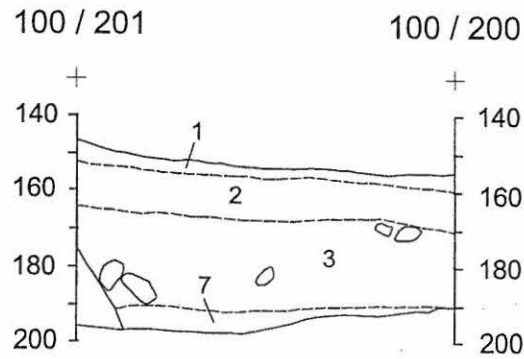
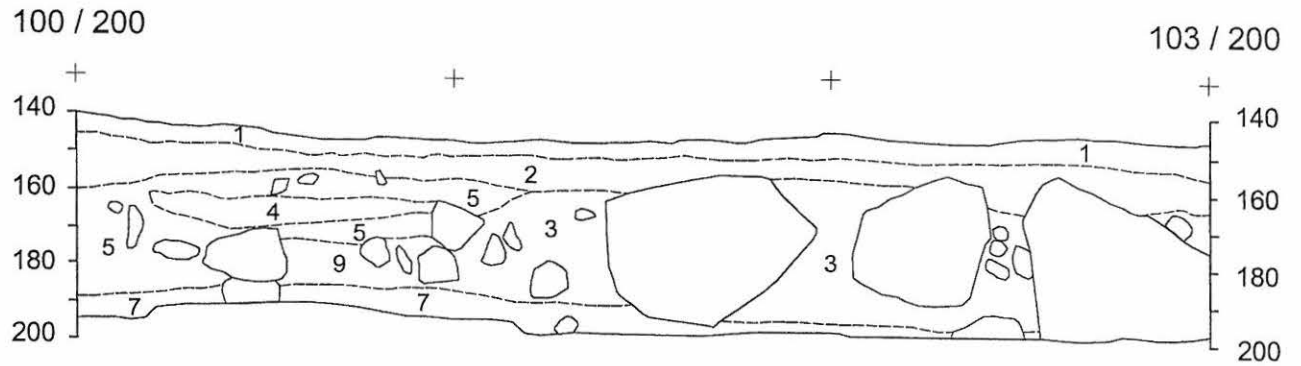

104 / 218

ORIMATTILA
MYLLYKOSKI 2002

Leikkauskartat
Mk 1:20
Kp 69,52 m mpy
Koje 120

Piirt. Anssi malinen

- 1 turve
- 2 harmaa humuksen sekainen hieta
- 3 ruskea hieta
- 4 harmaa hieta, jossa hieman nokea
- 5 harmahtavanruskea hieta
- 6 ruskea hieno hieta
- 7 vaalea harmahtava hieta
- 8 vaalea hieno hieta
- 9 likaisenruskea, hieman punertava hieta

ORIMATTILA VIRENOJA MYLLYKOSKI 2002
Kivikautisen asuinpaikan koekaivaus

Liite 2, s.1

Mustavalkonegatiivit. Kuvaaja Hannu Poutiainen

Kuva	pvm	Aihe	Suunta
130956	11.6.	Orimattila Virenoja Myllykoski, koeruutu 83/200 1. taso.	SE
130957	11.6.	Koeruutu 83/200 2. taso	SE
130958	11.6.	Koeoja 100/200 1. taso	SE
130959	11.6.	Koeoja 100/200 1. taso	NW
130960	11.6.	Koeruutu 83/200 3. taso	SE
130961	11.6.	Koeruutu 83/200 4. taso, pohja	SE
130962	11.6.	Koeoja 100/200 2. taso	SE
130963	11.6.	Koeoja 100/200 2. taso	NW
130964	12.6.	Koeoja 100/200 3. taso	SE
130965	12.6.	Koeoja 100/200 3. taso	NW
130966	13.6.	Koeruutu 104/218 1. taso	SE
130967	13.6.	Koeruutu 104/218 2. taso	SE
130968	13.6.	Koeoja 100/200, 4. taso.	SE
130969	13.6.	Koeoja 100/200, 4. taso.	SE
130970	13.6.	Työkuva. Tuomas Takala pitää lattaa ja Anssi Malinen piirtää.	-
130971	13.6.	Työkuva. Tuomas Takala pitää lattaa ja Anssi Malinen piirtää.	-
130972	13.6.	Työkuva. Kaisa Alatalo (ed.), Simo Ahonen ja T. Takala kaivavat.	-
130973	13.6.	Työkuva. Kaisa Alatalo (ed.), Simo Ahonen ja T. Takala kaivavat.	-
130974	13.6.	Koeruutu 104/218 3. taso	SE
130975	13.6.	Koeruutu 104/218 4. taso	SE
130976	13.6.	Koeoja 100/200, 5. taso	SE
130977	13.6.	Koeoja 100/200, 5. taso	NW
130978	13.6.	Koeoja 100/200, 6. taso	SE
130979	13.6.	Koeoja 100/200, 6. taso	NW
130980	13.6.	Koeojan leikkaus 100-103/201	SW

130981	13.6.	Työkuva. Anssi Malinen dokumentoi leikkausta. Toni Majola (vas.), Satu Forsström, K. Alatalo ja T. Takala pitävät sadetta ja odottavat pääsevänsä täyttämään kaivantoa.	-
130982	13.6.	Työkuva. Anssi Malinen dokumentoi leikkausta. Toni Majola (vas.), Satu Forsström, K. Alatalo ja T. Takala pitävät sadetta ja odottavat pääsevänsä täyttämään kaivantoa.	-
130983	13.6.	Koeojan luoteispäädyn leikkaus 103/200 - 201	SE
130984	13.6.	Koeojan lounaispäädyn leikkaus 100/200 - 201	NW
130985	13.6.	Kaivausalue peitettynä.	SE

ORIMATTILA VIRENOJA MYLLYKOSKI 2002
Kivikautisen asuinpaikan koekaivaus

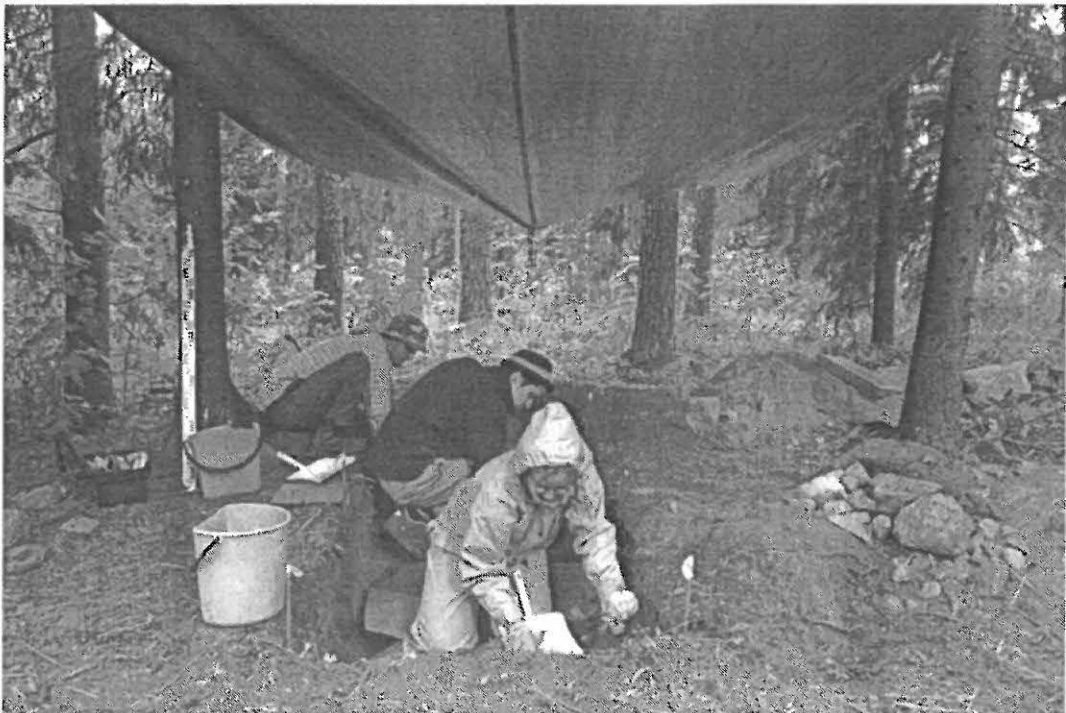
Liite 3

Diapositiivit. Kuvaaja Hannu Poutiainen.

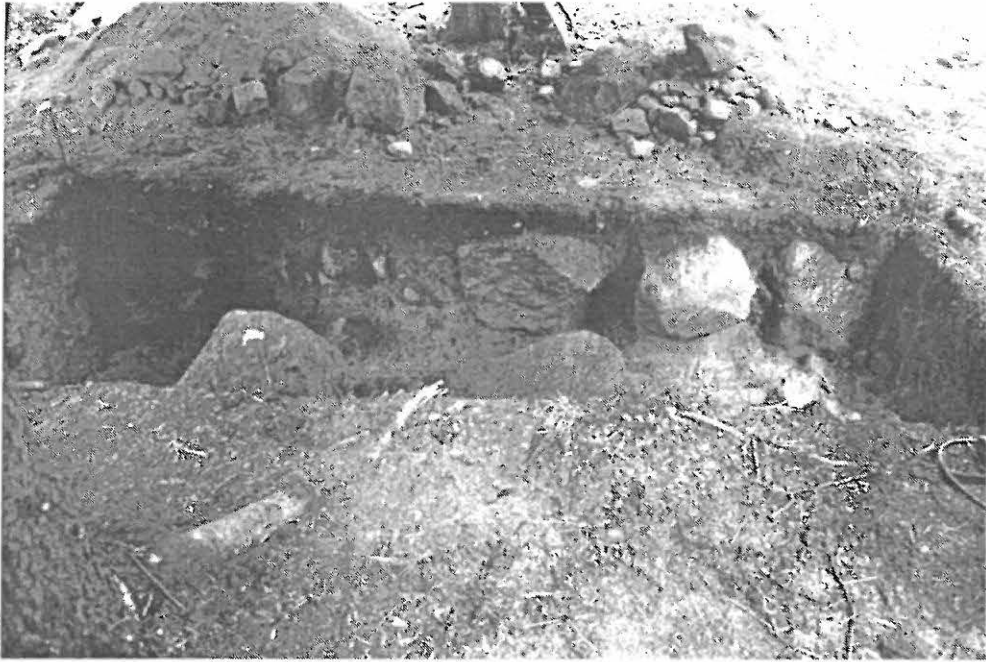
Kuva	Pvm	Aihe	Suunta
33062	11.6.	Koeruutu 83/200	SE
33063	11.6.	Koeoja 100/200 1. taso	SE
33064	11.6.	Koeoja 100/200 1. taso	NW
33065	11.6.	Koeruutu 83/200 3. taso	SE
33066	12.6.	Koeruutu 83/200 4. taso -pohja	SE
33067	12.6.	Koeoja 100/200 2. taso	SE
33068	12.6.	Koeoja 100/200 2. taso	NW
33069	12.6.	Koeoja 100/200 3. taso	SE
33070	12.6.	Koeoja 100/200 3. taso	NW
33071	13.6.	Koeruutu 104/218 1. taso	SE
33072	13.6.	Koeruutu 104/218 2. taso	SE
33073	13.6.	Koeoja 100/200 4 taso	SE
33074	13.6.	Koeoja 100/200 4 taso	NW
33075	13.6.	Työkuva. A. Malinen piirtää, T. Takala pitää lattaa.	-
33076	13.6.	Työkuva. Malinen piirtää, T. Takala pitää lattaa ja K. Alatalo lukee vaaituskojetta.	-
33077	13.6.	Työkuva. Koeojaa kaivetaan pohjaan.	-

LKM Neg 130965
Koeoja 100/200, 3. taso

LKM Neg 130973. Työkuva Kaisa Alatalo (ed.), Simo Ahonen ja Tuomas Takala kaivavat.

LKM neg 13980. Koeojan leikkaus 100-130/201.

LKM neg 130985. Kaivausalue peitettyinä.